

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: V. S.
st. přísl. M. r.

zast. advokátem JUDr. Matějem Šedivým
sídlem Václavské náměstí 21, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 7. 2024, č. j. OAM-507/ZA-ZA12-ZA03-2024,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se **nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 7. 2024, č. j. OAM-507/ZA-ZA12-ZA03-2024 („napadené rozhodnutí“), nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“). Proti napadenému rozhodnutí nyní žalobce brojí žalobou.
2. Žalobce požádal o mezinárodní ochranu v České republice dne 11. 4. 2024. Při poskytnutí údajů k žádosti dne 16. 4. 2024 k jejím důvodům sdělil, že chce zůstat v ČR, pracovat a začít nový život, neboť v Moldavsku po něm jeho bývalá družka s přítelem žádají peníze. Žalobce jí zaplatil 400 eur, ale to nestačí. Neví, z jakého důvodu po něm finance požadují. Při pohovoru ve stejném dni k tomu žalobce uvedl, že jeho bývalá družka začala kouřit a pít alkohol a žalobci tvrdila, že peníze potřebuje pro dítě; nejedná se však o zákonné alimenty. Když žalobce bývalé družce odmítl peníze dát, začala mu vyhrožovat. V lednu 2024 na něj poslala dva muže, kteří mu řekli, že pokud jim peníze nedá, tak ho donutí. Žalobce to nehlásil na policii, protože ta by to neřešila. Hovořil pouze s okrskovým policistou, který mu slíbil řešení problému, ale zůstalo jen u slibu. Vrátit do vlasti se žalobce nechce, myslí si, že by dopadl špatně. Jiné problémy neměl.
3. Žalovaný v napadeném rozhodnutí neshledal obavy žalobce důvodnými. Uvedl, že žalobce nebyl azylově relevantním způsobem pronásledován za činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Ani nedospěl k závěru, že by žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť tyto důvody žalobce ani neuváděl. Při posouzení podmínek pro udělení doplňkové ochrany (§ 14a zákona o azylu) žalovaný mj. konstatoval, že žalobce neuvedl, že by byl vymahači jakkoli fyzicky napaden či že by se situace vícekrát opakovala. Žalobce nepodal proti družce či vymahačům žádné oficiální trestní oznámení. Neuvedl žádné informace, na základě nichž by mu měla být pomoc ze strany policie odmítnuta nebo by byla nedostupná. Žalovaný konstatoval, že pokud by bylo žalobci po návratu do vlasti opětovně vyhrožováno, či pokud by snad byl fyzicky napaden, je dle informací o situaci v Moldavsku (došlo k posílení právního státu, včetně reformy policie a kroků směřujících k reformě soudnictví) zcela evidentní, že může využít vnitřní ochranu své domovské země a těmto problémům efektivně čelit.

II. Žaloba

4. Žalobce nejprve shrnul důvody, pro které žádost o mezinárodní ochranu podal. Uvedl, že vymahači mu hrozili použitím násilí, pokud jim peníze nevydá. Žalobce to policii nahlásil, ta to však řádně nevyšetřila. Žalovanému vytýká, že nepostupoval podle § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád a nevedl řízení způsobem vedoucím ke zjištění skutečného stavu věci, pokud se nijak nezaobíral pozicí moldavské policejní složky, potažmo existencí případného orgánu vnitřní kontroly (obdobou GIBS), který by dohlížel na zákonnost postupu policistů.
5. Odůvodnění napadeného rozhodnutí nabízí pouze obecné hodnocení úrovně dodržování lidských práv v Moldavsku, bez důrazu na individuální situaci žalobce, resp. na jeho obavy. Rozhodnutí nerozptyluje obavy z toho, že tamní policie bude v případě, že se na ní žalobce obrátí se svými obavami, postupovat objektivně a spravedlivě, a že se tak žalobce domůže ochrany.

6. Podle žalobce původně soukromoprávní spor přerůstá v pravděpodobné pronásledování státem, a to z důvodu nečinnosti policejního orgánu, který nemá zájem projednat jeho oznámení a umožňuje bývalé partnerce žalobce jednat vůči žalobci protiprávně. Napadené rozhodnutí se nezaobírá ani případnou existencí úřadu ombudsmana, dohlížejícího na zachování práv žalobce. Žalobce se nedomnívá, že by se situace v případě jeho návratu uklidnila.

III. Vyjádření žalovaného

7. Dle žalovaného námitky žalobce neprokazují nezákonnost napadeného rozhodnutí. Žalovaný zohlednil skutečnosti uváděné žalobcem a vycházel z dostatečných informací o zemi původu žalobce. Žalovaný shrnul výpovědi žalobce k jeho obavám z jednání vymahačů od jeho bývalé družky, poskytnuté v rámci pohovoru. Dále poukázal na potřebu důvěryhodnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany. A uvedl, že se žalobce mohl obrátit s žádostí o pomoc na příslušné moldavské instituce.
8. Pokud by státní orgány země původu nebyly schopné nebo ochotné žalobci odpovídající pomoc poskytnout, tuto skutečnost by bylo možné považovat za azylově relevantní. Pouhá nedůvěra ve státní instituce v zemi původu důvod pro udělení mezinárodní ochrany nezakládá. Žalobce vlast opustil legálně, na základě platného pasu, vyloučil problémy s policií, bezpečnostními orgány, soudy či jinými státními orgány, ve své vlasti nebyl trestně stíhán nebo souzen.
9. Žalobce v průběhu řízení před správním orgánem nenavrhł další podklady pro vydání rozhodnutí, neuvedl ani žádné další informace, které by měly být zohledněny. Dále žalovaný podotkl, že azylové řízení neslouží k legalizaci pobytu cizince na území České republiky, a že žalobce měl za tímto účelem využít jiné instituty právní úpravy.

IV. Jednání před soudem

10. Krajský soud nařídil ve věci jednání na den 28. 4. 2025. To se uskutečnilo za účasti žalobce, zástupce žalovaného a soudem ustanovené tlumočnice.
11. Žalobce zopakoval důvody, pro které podal žádost o mezinárodní ochranu. V zemi původu má problémy s manželkou, která po něm chce peníze. Žalobce prodal pozemek a peníze jí dal, to jí ale nestačilo a vyhrožuje mu. Žalobce proto přijel do České republiky, chtěl by zde normálně žít a pracovat. Soudu předložil potvrzení potenciálního zaměstnavatele (MarCa StahlBau s. r. o.) ze dne 28. 4. 2025, že o něj má jako o zaměstnance zájem.
12. Zástupce žalovaného trval na tom, že napadené rozhodnutí je zákonné a správné. Žalobce neuváděl žádné azylově relevantní důvody. Proti vyhrožování soukromých osob by mu v zemi původu byla poskytnuta ochrana, což žalovaný ověřil. Žalobce dostupné prostředky ochrany v zemi původu nevyužil. Žalobce v České republice hledá zaměstnání, k tomu však institut mezinárodní ochrany primárně neslouží.
13. Soud upozornil účastníky řízení na to, že pro účely rozhodnutí ve věci si obstaral správní spis žalovaného. A dále podklady pro rozhodnutí doplnil strojovým překladem informace o Moldavsku ze dne 6. 1. 2025, zpracované dokumentačním a výzkumným centrem belgického Úřadu pro cizince CEDOCA (Centre de Documentation et de Recherche). Tato informace byla účastníkům řízení zaslána v dostatečné lhůtě před jednáním tak, aby se s ní mohli seznámit a případně se k ní vyjádřit, což neučinili. Účastníci řízení na jednání souhlasili s tím, že tímto podkladem bylo doplněno dokazování a netrvali na čtení informace nebo její

části na jednání soudu. Neměli žádné doplňující návrhy či vyjádření. Po závěrečných návrzích soud postupoval podle § 49 odst. 12 s.ř.s.

V. Posouzení věci krajským soudem

14. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí [§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.), ve spojení s § 32 odst. 9 zákona o azylu a čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU, tzv. procedurální směrnice] a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
15. S ohledem na tvrzení žalobce byla při posouzení žádosti žalobce „ve hře“ pouze doplňková ochrana, neboť žalobce ani k dotazům správního orgánu neuváděl, že by byl pronásledován z některého z azylově relevantních důvodů dle § 12 písm. b) zákona o azylu nebo že by mu takové pronásledování hrozilo. Stěžejním důvodem jeho obav zůstává přesvědčení, že by se mu v zemi jeho původu nedostalo ochrany před protiprávním jednáním soukromých osob.
16. Doplňková ochrana dle § 14a zákona o azylu se udělí žadateli, kterému hrozí *reálné nebezpečí* vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Za reálné nebezpečí lze považovat takovou situaci, kdy „*ve významném procentu případů obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho.*“ Naopak nepostačuje pouhá možnost takového nebezpečí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82).
17. Podle § 2 odst. 6 zákona o azylu se *původcem pronásledování nebo vážné újmy rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.* Toto ustanovení je transpozicí čl. 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany („kvalifikační směrnice“).
18. Dle čl. 7 odst. 1 kvalifikační směrnice mohou ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu poskytovat pouze a) stát nebo b) strany nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, ovládající stát nebo podstatnou část území státu, pokud jsou ochotny a schopny zajistit ochranu v souladu s odstavcem 2. Dle čl. 7 odst. 2 směrnice musí být ochrana před pronásledováním nebo vážnou újmu *účinná a nesmí být pouze dočasná.* Má se zpravidla za to, že taková ochrana je poskytována, jestliže subjekty uvedené v odst. 1 písm. a) a b) učiní přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy, mimo jiné zavedením *účinného právního systému* pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy, a *žadatel má k této ochraně přístup.*
19. Předpokladem pro udělení mezinárodní ochrany je tedy zjištění, že stát (strana nebo organizace, která ovládá stát) není schopen nebo ochoten poskytnout před pronásledováním nebo vážnou újmu ochranu, tedy neučiní přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy. Kroky státních orgánů směřující k ochraně před vážnou újmu lze mít za přiměřené, a tudíž ochranu za poskytnutou, mimo jiné tehdy, je-li ve státě, kam má být žadatel navrácen, zaveden účinný právní systém pro odhalování, stíhání a trestání

jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy, a žadatel má k této ochraně přístup (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57).

20. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí zabýval otázkou, zda by žalobce mohl využít vnitřní ochranu své země a čelit problémům, na něž poukazoval, tj. výhrůžkám (fyzickým napadením) ze strany jiných soukromých osob (vymahačů). S odkazem na Informaci OAMP, Moldavsko, *Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu*, ze dne 3. 10. 2023 („Informace OAMP“), která je součástí správního spisu, žalovaný dospěl k závěru, že takovou ochranu by žalobce využít mohl. Přestože se jedná o stručné konstatování a žalobci lze dát do určité míry zapravdu v tom, že se žalovaný mohl otázkou dostupnosti účinné vnitřní ochrany zabývat s ohledem na povahu řízení detailněji, informace o zemi původu, z nichž žalovaný vycházel, přijatý závěr potvrzují.
21. Na s. 3 Informace OAMP se mj. uvádí, že Moldavsko posílilo právní stát, včetně reformy policie a kroků směřujících k reformě soudnictví a dále zde jsou jmenovány pokroky Moldavska v rámci soudnictví (např. přijetí komplexní strategie pro zajištění nezávislosti a integrity justičního sektoru na období 2022-2025), ochrany lidských práv (přijetí nové strategie pro lidská práva a demokracii na období 2021-2024) a novelizace právní úpravy na úseku trestního a přestupkového práva, jakož i prostředky proti porušování lidských práv a svobod, jak je zajišťuje moldavská právní úprava. V kapitole 2.3, která shrnuje činnost právnických osob dohlížejících nad stavem dodržování lidských práv v Moldavsku, je zmiňována možnost žádat náhradu škody u civilních soudů za porušování lidských práv a další prostředky ochrany. Zmíněna je též existence tří orgánů pro lidská práva – Úřadu veřejného ochránce práv, Agentury pro mezietnické vztahy a Rady pro prevenci diskriminace a zajištění rovnosti, a stručně též činnost těchto orgánů.
22. Soud si s ohledem na požadavky čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice, dle níž je nutno v řízení o opravném prostředku u soudu prvního stupně zajistit *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany (srov. rozsudek velkého senátu Soudního dvora EU ze dne 25. 7. 2018 ve věci C-585/16, Alheto), nadto obstaral aktuální informace o zemi původu z vlastní iniciativy. Z informace o Moldavsku ze dne 6. 1. 2025, zpracované dokumentačním a výzkumným centrem belgického Úřadu pro cizince CEDOCA, vyplývá, že Moldavsko má formálně zavedené právní a institucionální nástroje pro ochranu jednotlivce a jeho práv, avšak jejich účinnost je oslabena omezenou kapacitou orgánů, nedostatečnou implementací a beztrestností u činů, které porušují lidská práva. Výrazný problém představuje neefektivní vyšetřování stížností na špatné zacházení ze strany policie, nízká míra postihů a obecná nedůvěra v systém. Probíhající reformy naznačují ochotu ke zlepšení, ale jejich účinnost bude záviset na důsledné a transparentní implementaci.
23. Z hlediska účinnosti systému právní ochrany je však podstatné, že v Moldavsku má jednotlivec k dispozici několik prostředků obrany proti nezákonnému jednání soukromých osob; to ostatně zjistil již žalovaný. Vedle přístupu k soudní ochraně je k dispozici systém bezplatné právní pomoci, kterou zajišťuje Národní rada pro státem zaručenou právní pomoc. Ta poskytuje jak primární právní pomoc formou právních konzultací, tak kvalifikovanou právní pomoc v soudních řízeních, kterou poskytují registrovaní advokáti. Na tuto pomoc mají nárok zejména osoby bez dostatečných finančních prostředků, oběti domácího nebo sexuálního násilí a nezletilé oběti trestné činnosti. Systém je však zatížen pomalou úhradou

ze strany státu, což se odráží na kvalitě poskytovaných služeb. Kromě toho si uživatelé právní pomoci nemohou vždy zcela svobodně zvolit právního zástupce, i když určité možnosti výběru existují. Jednotlivci se mohou také obrátit na síť paralegálů – právních asistentů, kteří poskytují právní poradenství především zranitelným skupinám v regionech. Velmi důležitou roli hrají i nevládní organizace, které poskytují bezplatné právní poradenství a v některých případech i kvalifikovanou právní pomoc.

24. Klíčovým aktérem v oblasti ochrany práv jednotlivce je veřejný ochránce práv (ombudsman), který může přijímat stížnosti, provádět šetření a podávat doporučení státním orgánům, případně se sám obracet na soud. Jeho nezávislost byla v roce 2023 posílena a jeho pravomoci rozšířeny mimo jiné i na vyšetřování stížností právnických osob. Ombudsman také vykonává dozor nad podmínkami v místech zadržení, a to prostřednictvím neohlášených návštěv. V praxi však jeho možnosti narážejí na nedostatek lidských a finančních zdrojů, a jen menší část jeho doporučení bývá skutečně realizována. V ochraně jednotlivce před diskriminací působí Rada pro rovnost – nezávislý správní orgán, který řeší případy diskriminace a podněcování k diskriminaci. Jednotlivec má v Moldavsku rovněž možnost využít mediační řízení v občanskoprávních i trestních věcech.
25. Celkově lze konstatovat, že právní prostředky k obraně jednotlivce proti nezákonnému jednání soukromých osob v Moldavsku existují a jejich rámec je poměrně komplexní. V praxi je však jejich účinnost omezena faktory, jako je nízká kvalita právních služeb, pomalé či formální soudní řízení, nedůvěra ve spravedlivý proces, nedostatečné vymáhací pravomoci správních orgánů a slabé personální a finanční kapacity klíčových institucí. Přesto systém vykazuje známky vývoje, zejména díky probíhajícím reformám a aktivitám občanské společnosti.
26. Co se týká konkrétní situace žalobce, již žalovaný v napadeném rozhodnutí poukázal na nedostačující postup žalobce za účelem ochrany svých práv, pokud se pouze neformálně obrátil na okresního policistu. Nevyužil však žádné jiné možnosti, které se mu nabízely (nepodal ani trestní oznámení, jež se v takové situaci nabízí jako první krok). V průběhu správního řízení žalobce neuváděl, že by měl s policií či jinými státními orgány nějaké problémy či špatné zkušenosti. Domněnka žalobce, že mu pomoc nebude poskytnuta, neprokazuje neúčinnost právní ochrany v zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu. Jeho tvrzení v žalobě, že původně soukromý spor „*přerůstá v pravděpodobné pronásledování jeho osoby státem, a to z důvodu nečinnosti policejního orgánu, který nemá zájem projednat jeho oznámení*“, je za zjištěných okolností pouhou ničím nepodloženou spekulací.
27. Na podkladě doplněných informací má soud za to, že i přes některé nedostatky (včetně přetrvávající nedůvěry v činnost policie) má žalobce v zemi původu přístup k systému účinné právní ochrany a může se tak domoci pomoci v případě, kdy by mu v důsledku nezákonného jednání soukromých osob hrozila vážná újma. Obavy žalobce tak lze mít v tomto ohledu za neopodstatněné a závěry přijaté v napadeném rozhodnutí lze potvrdit.

VI. Závěr a náklady řízení

28. Žalobní námitky nejsou důvodné a nebyly shledány ani jiné důvody, pro které by měl soud napadené rozhodnutí zrušit. Proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
29. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž

přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014–47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 28. dubna 2025

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně